

Behandeling van maligne huidtumoren, de toekomst voor de huidtherapie?

Wendy Koster en Nicole Ooteman, mei 2009.

Het aantal mensen met huidkanker neemt schrikbarend toe. Van 20.800 nieuwe gevallen in Nederland in 2000 tot naar schatting 36.800 in 2015, een stijging van ongeveer 75%¹. De dermatologen zien op dit moment hun wachtkamers steeds voller lopen met huidkankerpatiënten en de beroepsgroep staat voor een grote opgave om de toename aan huidkankerpatiënten op te vangen. Hier zou mogelijk een verbreding voor het werkterrein van de huidtherapeut liggen, omdat huidtherapeuten dé paramedici zijn op het gebied van de huid. Over het algemeen is er momenteel binnen het vakgebied dermatologie te weinig draagvlak voor een intensieve samenwerking op het gebied van maligne huidtumoren met de zorgsector huidtherapie. Daarentegen is het opmerkelijk dat 55% van de ondervraagde dermatologen wél winst ziet voor de dermatoloog én de patiënt bij een samenwerking met een huidtherapeut².

Inleiding

Gebleken is dat dermatologen behoefte hebben aan assistentie tijdens spreekuren gericht op huidtumoren om de lange wachtlijsten terug te dringen. Momenteel leiden zelfs dermatologen verpleegkundige op tot zogenoemde nurse practitioner. De dermatoloog en de nurse practitioner hebben dan een gezamenlijk 'vlekje - plekje' spreekuur³. Omdat huidtherapeuten dé paramedici zijn op het gebied van de huid, zouden deze een belangrijke rol kunnen spelen ter ondersteuning van de dermatoloog. Huidtherapeuten hebben hiervoor de kennis en vakbekwaamheid in huis. Als huidtherapeuten voldoende kennis bezitten om de verschillende soorten huidkanker te kennen en te herkennen, zouden huidtherapeuten mogelijk ondersteuning kunnen bieden aan de dermatoloog. Hierdoor zou de werkdruk bij dermatologen verminderd kunnen worden en de lange wachtlijsten worden teruggedrongen, wat weer ten goede zal komen aan de kwaliteit van de zorg. Daarnaast zou het een mogelijke uitbreiding kunnen zijn van het werkterrein van de huidtherapeut. Dit heeft geleid tot een praktijkonderzoek waarbij onderzocht is in hoeverre er sprake kan zijn van een samenwerking met een dermatoloog ter ondersteuning bij de behandeling van maligne huidtumoren binnen het werkgebied van de huidtherapeut.

Assistentie dermatoloog

Gedurende het praktijkonderzoek zijn dermatologen in Nederlandse ziekenhuizen benaderd via enquêtes. Uiteindelijk hebben 22 respondenten meegewerkt met het onderzoek.

Uit de onderzoekresultaten is gebleken dat dermatologen goed bekend zijn met het paramedische beroep huidtherapie. Opmerkelijk is dat een aantal respondenten aangeeft dat huidtherapeuten te kort opleiding hebben genoten om de dermatoloog te assisteren gedurende hun spreekuur, maar wel gebruik maken van een doktersassistent (44%), verpleegkundige (23%) of een nurse practitioner (17%)².

Waarschijnlijk heerst er onduidelijkheid over de inhoud van de opleiding huidtherapie. Gezien het voordeel van een huidtherapeut ten opzichte van een medisch assistent is dat -ook zonder een eventuele post-HBO opleiding- er al veel kennis is van de huid, anamneses en het opstellen van een behandelplan. Deze vaardigheden komen in de reguliere huidtherapie opleiding al aan bod.

Interventies huidtherapeut

Op dit moment zijn de vaardigheden die de huidtherapeut kan toepassen op het gebied van maligne huidtumoren: preventie, littekentherapie en camouflagetherapie. De laatste twee zijn van belang in het nabehandelingstraject. Dit zijn toevoegingen op

het werkterrein van de dermatoloog, maar nemen geen werk uit handen van de dermatoloog. Er zou pas werkdruk verlaging kunnen optreden wanneer de huidtherapeut meer bevoegdheid krijgt op het gebied van diagnostiek. Eenentwintig procent van de respondenten geeft aan dat huidtherapeuten onder supervisie maligne huidtumoren kunnen diagnosticeren. Daarnaast geven de respondenten aan dat er samenwerking via doorverwijzing (26%), gezamenlijk spreekuur (21%) en meewerken op de poli dermatologie (10%) kan zijn²,

Samenwerkingsverband

Een andere opmerkelijkheid die naar voren is gekomen is dat vijfenvijftig procent van de ondervraagde dermatologen wél winst zien voor de patiënt en dermatoloog bij een samenwerking met de huidtherapeut². Echter is gebleken dat er onvoldoende draagvlak is onder dermatologen om een samenwerkingsverband met een huidtherapeut aan te gaan. Dit spreekt elkaar natuurlijk volledig tegen. Hier zou de Nederlandse Vereniging voor Huidtherapeuten (NVH) op in kunnen spelen door middel van voorlichting aan dermatologen over de vakbekwaamheid van huidtherapeuten op het gebied van maligne huidtumoren.

De relatief kleine groep dermatologen (19%) waaronder wél draagvlak is voor enige samenwerking op het gebied van maligne huidtumoren is op dit moment onvoldoende om de behandelstructuur binnen van deze vorm van huidkanker te wijzigen². Dit zou

in de nabije toekomst kunnen veranderen door voorlichting aan dermatologen en extra scholing van huidtherapeuten.

Een aantal respondenten (19%) achtten het financieel niet mogelijk om een samenwerking met één of meer huidtherapeut(en) aan te gaan². Gezien het maatschappelijk belang zou de overheid de subsidie mogelijkheden kunnen onderzoeken van een samenwerkingsverband tussen dermatologie en huidtherapie. Dit ter verbetering van de patiëntenzorg en behandeling van maligne huidtumoren.

Conclusie

Over het algemeen is er momenteel binnen het vakgebied dermatologie onvoldoende draagvlak voor een intensieve samenwerking op het gebied van maligne huidtumoren met de zorgsector huidtherapie. Dermatologen zien echter wel in dat er winst te behalen valt. Hoe dermatologen hier invulling aan willen geven is nog onduidelijk en zal zo blijven totdat er meer duidelijkheid komt in de vorm van een vervolgonderzoek.

In hoeverre er sprake kan zijn van samenwerking zal altijd afhankelijk zijn van de visie van de dermatoloog in kwestie. Vertrouwen in de huidtherapeut is hierbij van groot belang voor een goede samenwerking aangezien de dermatoloog altijd eindverantwoordelijk zal zijn. Of dit vertrouwen er is zal in de praktijk moeten blijken.

Bronnen:

- 1: Vries, de, E., Poll-Franse, van de, L. V., Louwman, W. J., Gruijl, de, F. R. & Coebergh, J. W. W., (2005). Predictions of skin cancer incidence in the Netherlands op to 2015. *Britisch Journal of Dermatology*, 152, 481-488.
- 2: Koster, W. & Ooteman, N. (2009). Behandeling van maligne huidtumoren, de toekomst voor de huidtherapie? In kader van het afstudeerproject HBO huidtherapie, Hogeschool Utrecht.
- 3: Jagtman, E., (2008). Een olievlek van vlekjes. *Medisch contact*. 63. 1804-1807